

**ΝΕΟΑΦΙΧΘΕΝΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ:**

**ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ**

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΟΡΜΠΑΣ

ED.D. COLUMBIA UNIVERSITY

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΠΑΛΕΞΑΤΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

- Ποιες είναι οι θεωρίες που σχετίζονται με τη διγλωσσική ανάπτυξη των συγκεκριμένων μαθητών;
 - Ποια είναι τα στάδια γλωσσικής ανάπτυξης/εκμάθησης μέσα από τα οποία περνούν αυτοί οι μαθητές και τι μπορούν να κάνουν οι εκπαιδευτικοί ώστε να προσαρμόσουν το μάθημά τους στις γλωσσικές ανάγκες των μαθητών αυτών;
 - Ποιος είναι ο ρόλος της πολιτείας σε όλη αυτή την προσπάθεια και τι προτείνουμε να γίνει στο άμεσο μέλλον;
-

Θεωρητικό πλαίσιο

Η *διγλωσσική ανάπτυξη* εντάσσεται σε διάφορες τυπολογίες:

- η *ταυτόχρονη διγλωσσία* που συντελείται όταν το άτομο εκτίθεται και στις δύο γλώσσες εκ γενετής
- η *διαδοχική διγλωσσία* που συντελείται όταν κάποιος εκτίθεται στη γλώσσα που ομιλείται στο σπίτι ενώ έρχεται σε επαφή (συνήθως μετά την ηλικία των 8-9 χρόνων) και με τη δεύτερη γλώσσα στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο

(Baker,C. & Jones,S.P., 1998:36)

Θεωρητικό πλαίσιο

Εκμάθηση δεύτερης γλώσσας (second language acquisition)

- Θεωρία των Οριακών Επιπέδων ή αλλιώς η Θεωρία των Κατωφλιών [Thresholds Theory/Threshold Level Hypothesis / Worsham's Cognitive Threshold Theory]
- Υπόθεση Αλληλεξάρτησης των Γλωσσών (Developmental Interdependence Hypothesis)

.

Θεωρητικό πλαίσιο

Εκμάθηση δεύτερης γλώσσας (second language acquisition)

Ο Cummins (1984b) προτείνει δυο εκδοχές γλωσσικής επάρκειας:

Βασικές διαπροσωπικές επικοινωνιακές δεξιότητες [BICS]

- σχετίζονται με καθημερινές δραστηριότητες
- αναπτύσσονται πιο γρήγορα από τις ακαδημαϊκές γλωσσικές δεξιότητες

Γνωστική/ακαδημαϊκή γλωσσική επάρκεια [CALP]

- σχετίζεται με απαιτητικές περιστάσεις επικοινωνίας που περιέχουν πιο περίπλοκες δομές και ειδικό λεξιλόγιο
- γίνεται σε ακαδημαϊκές, μη συγκειμενοποιημένες καταστάσεις

Δίγλωσσα Προγράμματα

- Προγράμματα *εμβύθισης* (Romaine, 1998): οι μαθητές έχουν μία μητρική γλώσσα χαμηλού κύρους και δεν έχουν επιλογή εκμάθησης της στο σχολικό περιβάλλον
————→ *αφαιρετική διγλωσσία* (Lambert, 1980 στον Baker, C. & Jones, S. P., 1998: 154)
- Προγράμματα *εμβάπτισης* όπου οι μαθητές διδάσκονται μέσω μιας δεύτερης γλώσσας (Γ2) η οποία όμως δεν «απειλεί» την πρώτη (Γ1), η οποία καλλιεργείται και αξιοποιείται στην εκμάθηση της Γ1
————→ *προσθετική διγλωσσία* (Lambert 1980)
- Αυτή η τυπολογία δίγλωσσης εκπαίδευσης στηρίζεται στη θεωρία της «κοινής υποκείμενης γλωσσικής ικανότητας» (Cummins, 1980). Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, η κοινή διγλωσσική ικανότητα λειτουργεί ως βάση για να αναπτυχθεί ομαλά τόσο η πρώτη όσο και η δεύτερη γλώσσα (Cummins, 2000)

Στάδια γλωσσικής πρόσκτησης

Στάδιο I: Σιωπηλό / Προσληπτικό ή Προπαραγωγικό στάδιο: Συνήθως διαρκεί από 10 ώρες έως έξι μήνες. Σε αυτό το στάδιο οι μαθητές έχουν συχνά μέχρι και 500 «δεκτικές» λέξεις) και παράλληλα αρχίζουν να μαθαίνουν νέες λέξεις τις οποίες κατανοούν όλο και περισσότερο με την πάροδο του χρόνου

Τεχνικές και δραστηριότητες που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός:

- Χρήση οπτικών ερεθισμάτων και εξωλεκτικών στοιχείων
- Αργός ρυθμός ομιλίας και χρήση παραγλωσσικών στοιχείων (τονίζοντας λέξεις κλειδιά)
- Αποδοχή περιορισμένης παραγωγής προφορικού λόγου από την πλευρά των μαθητών
- Καταγραφή βασικών λέξεων στον πίνακα και αντιγραφή αυτών από τους μαθητές
- Αξιοποίηση εικόνων και άλλων μέσων στην επεξήγηση εννοιών
- Χρήση πολυτροπικού περιβάλλοντος μάθησης
- Αξιοποίηση της ολικής φυσικής απόκρισης

Στάδια γλωσσικής πρόσκτησης

Στάδιο II: Το πρώιμο στάδιο παραγωγής : Αυτό το αρχικό στάδιο της παραγωγής λόγου μπορεί να διαρκέσει έως και έξι μήνες μετά το πέρας του προπαραγωγικού σταδίου. Οι μαθητές μαθαίνουν μέχρι και 1.000 «δεκτικές» λέξεις του ενεργού τους λεξιλογίου.

Τεχνικές και δραστηριότητες που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός:

- Εμπλοκή μαθητών σε συλλαβόγριφους και γλωσσικά παιχνίδια εικασίας
- Εμπλοκή μαθητών σε παιχνίδια ρόλου
- Προώθηση διαλόγου
- Διεξαγωγή συνεντεύξεων μαθητών με κατευθυντήριες οδηγίες
- Χρήση διαγραμμάτων, πινάκων και εννοιολογικών γραφημάτων
- Χρήση διαφημίσεων από εφημερίδες και άλλων πολυτροπικών υλικών
- Ενθάρρυνση συνεργατικής ανάγνωσης

Στάδια γλωσσικής πρόσκτησης

- **Στάδιο III: Η ανάπτυξη ομιλίας:** Αυτό το στάδιο επεκτείνεται χρονικά μέχρι και ένα επιπλέον έτος. Οι μαθητές έχουν ήδη κατακτήσει περίπου 3.000 λέξεις και αρχίζουν να επικοινωνούν χρησιμοποιώντας σύντομες και απλές φράσεις/προτάσεις.

Τεχνικές και δραστηριότητες που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός:

- Διεξαγωγή ομαδικών συζητήσεων
- Χρήση δραματοποίησης
- Ανάθεση συμπλήρωσης αιτήσεων και άλλων εντύπων
- Συγγραφή κειμένων μικρής έκτασης
- Περιγραφή αντικειμένων
- Αξιοποίηση πολυτροπικού υλικού από τα ΜΜΕ
- Ενθάρρυνση ατομικής ανάγνωσης με τακτικούς ελέγχους κατανόησης

Στάδια γλωσσικής πρόσκτησης

Στάδιο IV: Γλωσσική ικανότητα μεσαίου επιπέδου: Το στάδιο της μεσαίας γλωσσικής επάρκειας διαρκεί ένα επιπρόσθετο έτος μετά το πέρας του τρίτου σταδίου της «ανάδυσης της ομιλίας»

Στάδιο V: Γλωσσική ικανότητα προχωρημένου επιπέδου: Αυτό το στάδιο συνήθως διαρκεί από πέντε έως επτά επιπλέον έτη. Σε αυτό το στάδιο οι μαθητές έχουν πλέον αναπτύξει το ειδικό λεξιλόγιο διαφόρων μαθημάτων και μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στις δραστηριότητες της τάξης με καθοδηγούμενη επιπλέον στήριξη.

Στάδια γλωσσικής πρόσκτησης

Τεχνικές και δραστηριότητες που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός:

- Ενθάρρυνση εκτενέστερων συζητήσεων μεταξύ των μαθητών πάνω σε ποικίλα θέματα
- Διεξαγωγή συζητήσεων γύρω από κοινωνικά ζητήματα στα οποία οι μαθητές είναι ικανοί να υπερασπίζονται τις θέσεις τους
- Προώθηση κριτικής ανάλυσης και αξιολόγησης των συναφών θεμάτων
- Δραστηριότητες στις οποίες οι μαθητές μπαίνουν στη διαδικασία σύνθεσης, ανασύνθεσης γραπτών κειμένων, καθώς και αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης των κειμένων
- Ενθάρρυνση κριτικής ερμηνείας ιστοριών, μύθων, και ποιημάτων
- Δημιουργία δραστηριοτήτων αφήγησης

Γενικές αρχές στην διδασκαλία δίγλωσσων μαθητών

- Αύξηση κατανοησιμότητας
- Ενίσχυση αλληλόδρασης
- Ανάπτυξη γνωστικών δεξιοτήτων
- Αξιοποίηση της πρώτης (μητρικής) γλώσσας (ενισχύει την κατανοησιμότητα)

Προτάσεις

- Δημιουργία ενός νέου νομοθετικού πλαισίου και την υιοθέτηση νέων διδακτικών προσεγγίσεων
 - Προπαρασκευαστικά μαθήματα στην πρώτη γλώσσα (Γ1) από εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς
 - Δημιουργία κατάλληλου εκπαιδευτικού δίγλωσσου υλικού
 - Η εκπαίδευση να κατευθύνεται στην ανάπτυξη μιας πολυγλωσσικής και πολυπολιτισμικής σχολικής και ευρύτερης κοινότητας
-

q5

MERCI

HVALA

TESEKKURLER

THANK

YOU

IE

MAHALO

OBRIGADO

